

Kort overzicht plan

Verbetering gezette steenbekleding dijkvak Paviljoenpolder

Begin 2001 vindt de aanbesteding plaats van de verbetering van het dijkvak Paviljoenpolder. De uitvoering hiervan is gepland in 2001. Het werk is een onderdeel van het project Zeeweringen. Hierin werken Rijkswaterstaat, de Zeeuwse waterschappen en de Provincie Zeeland samen aan het versterken van de dijken.

Voor het werk is een dijkverbeteringsplan geschreven. In dit korte overzicht zijn de belangrijkste punten samengevat.

1. Project Zeeweringen

Een groot deel van de Nederlandse dijken wordt aan de zeezijde tegen golven beschermd door een glooiing met een toplaag van zetsteen. Uit waarnemingen van de waterschappen en de Technische Adviescommissie voor de Waterkeringen is naar voren gekomen dat bij zeer zware stormen deze steenbekleding onvoldoende bescherming biedt. Anders gezegd: de steenbekleding is in veel gevallen te licht.

Het Ministerie van Verkeer en Waterstaat heeft het projectbureau Zeeweringen opdracht gegeven de gezette steenbekledingen van de dijken in Zeeland op sterkte te brengen. De werkzaamheden worden over een lange periode uitgesmeerd. Dit heeft te maken met de hoge kosten en de omvang van het totale werk. Om veiligheidsredenen wordt er alleen van 1 april tot 1 oktober, buiten het stormseizoen, aan de dijken gewerkt. Evenals in de voorafgaande periode 1997-2000 concentreren de werkzaamheden zich in 2001 langs de Westerschelde. De versterking van de volgende dijkvakken wordt voorbereid met het oog op start van de uitvoering in 2001: Paviljoenpolder, Waarde-Westveerpolder, Perkpolder, Ser Lippens- Nieuw Othenepolder en Biezelingsche Ham. Mogelijk vinden in 2001 nog afrondende werkzaamheden plaats op de dijkvakken nabij DOW-Terneuzen en Hansweert, waar reeds in 2000 gewerkt is.

2. De huidige dijk

Het dijkvak Paviljoenpolder ligt in het beheersgebied van waterschap Zeeuwse Eilanden ten zuidoosten van Bath. De locatie is weergegeven op de bijgevoegde situatietekening. Het gedeelte dat is geselecteerd voor verbetering heeft een totale lengte van ongeveer 4300 m. Het traject ligt tussen de Belgische grens bij dijkpaal (dp) 0 en dp 43 ter plaatse van de bebouwde kom van Bath.

De kern van de dijk bestaat uit zand. Dit zand is afgedekt met een kleilaag. Onderin het profiel zit een kade van mijnsteen.

De bekleding van de dijk ligt op de kleilaag of op de kade van mijnsteen. De bekleding bestaat uit verschillende materialen. Voor de teen van de dijk ligt een lichte steenbestorting. Vanaf de teen van de dijk tot ca. NAP + 2,5 m liggen over het gehele traject koperslabblokken. Hierboven liggen tot bermniveau (op ca. NAP + 6,2 m) betonblokken (voornamelijk Haringmanblokken en blokken met vellingkant).

Vanaf dp 0 tot dp 13 ligt de bekleding voor een deel onder het schor verborgen. Tussen dp 0 en 6 gaat het schor over in hoog opgespoten voorland op ca. NAP + 5 m. Hierboven ligt, van dp 0 tot dp 3 + 70 m, een bekleding van Doornikse steen en een klein vakje stortsteen.

De berm en het bovenbeloop van de dijk zijn begroeid met gras.

De taludhelling van de glooiing varieert van ongeveer 1:3 tot 1:4.

Op de glooiing en de bestorting van het dijkvak Paviljoenpolder zijn de natuurwaarden beperkt. Boven gemiddeld hoog water komen tussen dp 36 en dp 43 behoorlijk veel zoutplanten voor. De ondergrens van deze begroeiing ligt ca. 1 m (langs de glooiing gemeten) onder de overgang van koperslabblokken en Haringmanblokken.

Langs het dijkvak liggen slik- en schorgebieden. Slikgebieden zijn van betekenis als kraamkamer en opgroeigebied voor mariene fauna (bijvoorbeeld tong en garnalen) en als voedselgebied voor vogels. Het buitendijksg gebied wordt dan ook door de Provincie aangemerkt als een integraal

005300 2000 PZST-P-00161 com
000 Kort overzicht plan Paviljoenpolder

milieubeschermsgebied. De Milieu-inventarisatie vermeldt voor het gedeelte tussen dp 0 en dp 23 ornithologische waarden, in de vorm van rustende of foeragerende vogels. Het slik- en schorgebied is hier aangemerkt als hoogwatervluchtplaats voor vogels.

Het dijkvak Paviljoenpolder is in het begin van de zeventiger jaren bij de aanleg van de Schelde-Rijnverbinding aangelegd. Langs het dijkvak komen daarom geen oude elementen (zoals bijv. havens, nollen, uitlaatwerken, steigers) met een cultuurhistorische waarde voor. Wel zijn de grenspaal, de uitwateringssluis Bath en Spuisluis Bath kenmerkende elementen.

De dijk zoals die nu is te zien, vormt een afspiegeling van het recente verleden. In het tracé en het profiel van de dijk en het materiaalgebruik ligt een zekere historische waarde opgeslagen.

3. Toetsing van de dijk

De dijken in Zeeland moeten een superstorm kunnen weerstaan met een kans van voorkomen van gemiddeld eens in de 4000 jaar. Het waterschap heeft dit dijkvak getoetst aan deze norm.

Hieruit blijkt dat het grootste deel van de bekleding als "onvoldoende" is beoordeeld. Alleen een deel van de koperslabblokken op de lage tafel (in de getijdenzone) zijn als "goed" beoordeeld.

Het niveau van de berm ligt, uitgezonderd het meest zuidelijk deel, meer dan 30 cm onder het ontwerppeil en wordt daarom als te laag beoordeeld. De bestaande grasbekleding op het bovenbeloop hoeft niet te worden aangepast.

4. Keuze en motivatie van de nieuwe constructie

Bij de keuze van een nieuwe dijkbekleding voor de onvoldoende sterke gedeelten, geldt een aantal uitgangspunten. Naast de eis dat de materialen voldoen aan de huidige veiligheidsnormen, zijn dit onder meer:

- de keuze van de bekleding is gericht op herstel en zo mogelijk verbetering van de huidige natuurwaarden op de dijk;
- er wordt gestreefd naar maximaal hergebruik van materialen en toepassing van milieuvriendelijke materialen;
- er wordt gestreefd naar zo laag mogelijke kosten.

Binnen de specifieke situatie en rekening houdend met de uitgangspunten, is voor het dijkvak Paviljoenpolder gekozen voor de in onderstaande tabel genoemde materialen.

traject [dijkpaal]	onder NAP+3 m	boven NAP+3 m
0 - 3+65m	n.v.t.	groene dijk
3+65m - 9	<ul style="list-style-type: none"> • handhaven koperslabblokken tot ca. NAP+3,00 m 	<ul style="list-style-type: none"> • gekantelde vlakke betonblokken 20 cm dik tot NAP+4,3 m • betonzuilen
9 - 21	<ul style="list-style-type: none"> • handhaven koperslabblokken tot ca. NAP+2,35 m • gekantelde vlakke betonblokken 25 cm dik tot NAP+3 m 	<ul style="list-style-type: none"> • gekantelde vlakke betonblokken 20 cm dik tot NAP+4,3 m • betonzuilen
14 - 21	<ul style="list-style-type: none"> • handhaven koperslabblokken tot NAP+2,35 m • betonzuilen 	<ul style="list-style-type: none"> • waterbouwasfaltbeton
21 - 29	<ul style="list-style-type: none"> • handhaven koperslabblokken tot NAP+1,95 m • betonzuilen 	<ul style="list-style-type: none"> • waterbouwasfaltbeton
29 - 36+50m	<ul style="list-style-type: none"> • handhaven koperslabblokken tot NAP+1 m • betonzuilen 	<ul style="list-style-type: none"> • waterbouwasfaltbeton
36+50m - 43	<ul style="list-style-type: none"> • handhaven koperslabblokken tot NAP+1 m • betonzuilen 	<ul style="list-style-type: none"> • betonzuilen + ecozuilen

Tabel gekozen bekledingstypen

De berm wordt in de nieuwe situatie verhoogd.

Op de berm wordt, aansluitend op de bekleding van de glooiing, een onderhoudsweg aangebracht. Deze weg van 3 m breed wordt vanaf dp 0 tot dp 3 + 75 m (langs de groene dijk) uitgevoerd in kunststof doorgroei-matten, vanaf dp 3 + 65 m wordt de weg gemaakt van grindasfaltbeton. Het te asfalteren gedeelte wordt afgewerkt met een slijtlaag die qua kleur aansluit op de bekleding van de boventafel. Na uitvoering van het werk wordt het bovenste deel van de glooiing (uitgezonderd het gedeelte waterbouwasfaltbeton) afgestrooid met grond.

5. Effecten op de omgeving

Natuur

Het werken aan de dijk leidt tijdelijk tot negatieve effecten op de aanwezige natuur. De gekozen constructie waarborgt echter op termijn herstel en zo mogelijk een verbetering van de aanwezige natuur.

Op het traject dp 36 + 50 m tot dp 43 worden boven gemiddeld hoogwater in verband met hoge natuurpotenties zuilen met een zogenaamde ecotoplaag toegepast. Hierop kunnen planten zich beter vestigen.

Het waterschap staat op het aan te leggen onderhoudspad recreatief medegebruik toe. Dit leidt gezien de afgelegen ligging niet of nauwelijks tot een toename van recreatief gebruik van de dijk. Volgens de Milieu-inventarisatie Westerschelde ontstaan op het dijkvak Paviljoenpolder dan ook geen nadelige effecten voor rustende of foeragerende vogels nabij de hoogwatervluchtplaats.

Landschap en cultuurhistorische waarden

Het projectbureau streeft ernaar het continue lijnvormige karakter van de dijk te behouden door de onderscheiden horizontale zones en grenzen hiertussen, te benadrukken.

In de nieuwe situatie bestaat de stenen glooiing uit verschillende materialen (koperslakblokken, betonzuilen, gekantelde blokken en waterbouwasfaltbeton). Een lappendeken van materialen en verticale overgangen is landschappelijk ongewenst. In een aantal gevallen vallen de verticale overgangen samen met die in de ondertafel. Ook tast het gebruik van waterbouwasfaltbeton het typische karakter van de Zeeuwse dijken aan. Om deze negatieve aspecten voor het landschap te verzachten is besloten om de nieuwe betonzuilen in de ondertafel te voorzien van een zwarte toplaag en wordt het waterbouwasfaltbeton in de boventafel afgewerkt met een licht gekleurde slijtlaag. Om de impact van de asfalt onderhoudsweg te beperken wordt deze afgewerkt met een slijtlaag die qua kleur aansluit op de betonzuilen. Langs het traject groene dijk dp 0 tot 3 + 65 m is gekozen voor een onderhoudsweg van kunststof doorgroei-plates. Dit past bij de groene dijk.

Na een andere aanblik van het dijktalud in de eerste jaren, komt na verloop van tijd weer een natuurlijker aanblik terug door toegenomen begroeiing.

Recreanten en omwonenden

Tijdens de uitvoering van het werk kan verkeershinder op de aanvoerwegen optreden. Door, in overleg met de wegbeheerder, de aan- en afvoerroutes zorgvuldig te kiezen, worden eventuele geluidsoverlast en verkeershinder tot een minimum beperkt. Ook is de dijk en de zwemplaats nabij Bath tijdens de uitvoering tijdelijk niet toegankelijk voor recreanten. Het strandje wordt na afronding van de werkzaamheden in de oude staat hersteld. Het waterschap staat recreatief fietsen en wandelen op de onderhoudsstrook toe.

Landbouw

Tijdens de uitvoering van het werk kan het maai-beheer van het buitenbeloop van de dijk geen doorgang vinden. Waterschap Zeeuwse Eilanden neemt hierover contact op met de gebruiker(s).

6. Ter inzage en reageren

De volledige planbeschrijving "Verbetering gezette steenbekleding Paviljoenpolder" is in te zien van 27 oktober tot 8 december 2000 op het kantoor van waterschap Zeeuwse Eilanden. U kunt hierop tot 8 december 2000 een schriftelijke reactie geven aan het dagelijks bestuur van waterschap Zeeuwse Eilanden, Piet Heinstraat 77, Postbus 4460 AC Goes.

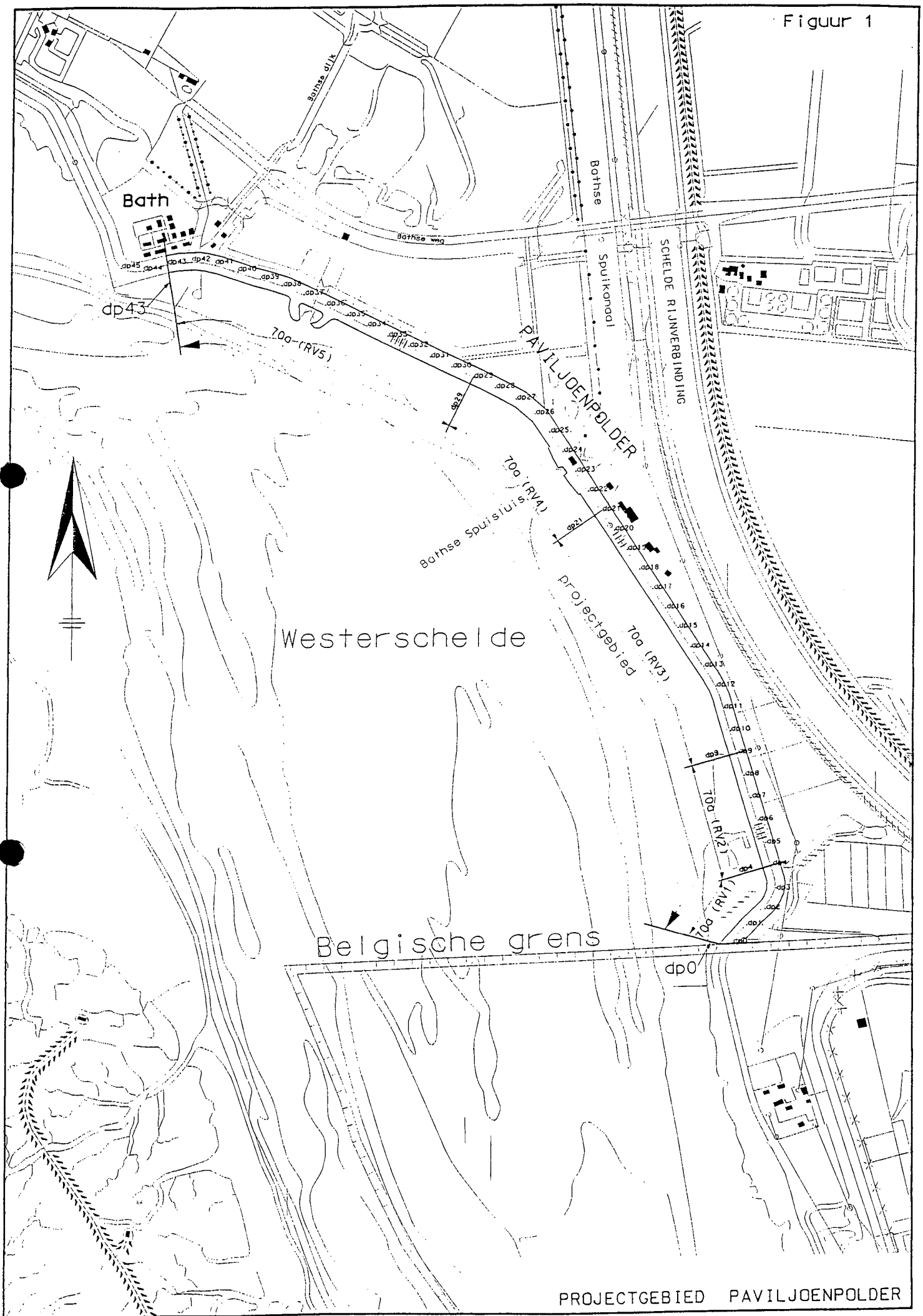
COLOFON

Dit is een uitgave van waterschap Zeeuwse Eilanden in samenwerking met het Projectbureau Zeeweringen. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met:

Waterschap Zeeuwse Eilanden
Piet Heinstraat 77, Postbus 114,
4460 AC Goes
Tel. 0113-241341 Fax. 0113-227528

Projectbureau Zeeweringen
Piet Heinstraat 77, Postbus 114,
4460 AC Goes
Tel. 0113-241370 Fax. 0113-216124

Figuur 1

PROJECTGEBIED PAVILJOENPOLDER